

Nota van beantwoording zienswijzen

Bestemmingsplan Pasgeld-Oost

April 2024

Behoort bij besluit van het college van Rijswijk van 23 april 2024 inzake het voorstel aan het College van B&W tot vaststelling van het bestemmingsplan "Pasgeld-Oost"

Nota van beantwoording zienswijzen

Bij het ontwerpbestemmingsplan Pasgeld-Oost.

Datum: 23 april 2024

Auteur: Gemeente Rijswijk

Versienummer: 5.0

Inhoudsopgave

blz

1	Inleiding.....	4
2	Gevolgde procedure	5
3	Overzicht van de zienswijzen	6

1 Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan 'Pasgeld-Oost', met de daarop betrekking hebbende stukken, heeft met ingang van vrijdag 22 december 2023 tot en met donderdag 1 februari 2024 ter inzage gelegen. Het bestemmingsplan was elektronisch te raadplegen op de website van de gemeente Rijswijk en op www.ruimtelijkeplannen.nl. Op werkdagen was het bestemmingsplan ook fysiek in te zien op het gemeentehuis. Gedurende de zienswijzetermijn is iedereen in de mogelijkheid gesteld schriftelijk en/of mondeling te reageren op het ontwerpbestemmingsplan. Gedurende de termijn van terinzagelegging zijn in totaal 9 zienswijzen ingediend. De zienswijzen geven aanleiding tot een gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de gevolgde procedure toegelicht. De zienswijzen worden behandeld in hoofdstuk 3, op volgorde van binnenkomst. In deze nota zijn onderwerpen uit die zienswijzen samengevat en beantwoord. Per onderwerp is aangegeven welk nummer van een indiener van een zienswijze daarbij hoort. Ook is aangegeven of deze aanleiding geeft tot wijziging van het ontwerpbestemmingsplan. Tot slot hebben wij een overzicht van de (ambtshalve) wijzigingen in het bestemmingsplan opgenomen in hoofdstuk 4. Hierbij is onderscheid gemaakt in de toelichting, de regels en de verbeelding.

2 Gevolgde procedure

Ontwerpfase

Op de voorbereiding van een ontwerpbestemmingsplan is artikel 3.8 Wro (gelezen in samenhang met afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht) van toepassing. Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf vrijdag 22 december 2023 tot en met donderdag 1 februari 2024 zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling een zienswijze op het plan in te dienen. In totaal zijn 9 zienswijzen ingediend.

Overzicht ingekomen zienswijzen en ontvankelijkheid

In totaal zijn 8 zienswijzen in het kader van het ontwerpbestemmingsplan ontvangen. Vijf van deze zienswijzen zijn door een privépersoon ingediend. De andere zienswijzen zijn ingediend door het Hoogheemraadschap van Delfland, BPRC en Stichting Pasgeld Natuurlijk. De zienswijzen zijn ingediend binnen de termijn en zijn afkomstig van belanghebbenden, en zijn derhalve ontvankelijk. In verband met de bescherming van persoonsgegevens, zijn de naam- en adresgegevens van de privépersonen niet vermeld.

De volgende zienswijzen zijn gedurende de zienswijzentermijn naar voren gebracht (op volgorde van ontvangst):

Nr.	Indiener(s) zienswijze	Adres	Datum
1.	Geanonimiseerd	Geanonimiseerd	21-01-2024
2.	Hoogheemraadschap Delfland	Postbus 3061, 26091 DB Delft	22-01-2024
3.	Geanonimiseerd	Geanonimiseerd	23-01-2024
4.	Geanonimiseerd	Geanonimiseerd	25-01-2024
5.	BPRC	Lange Kleiweg 161, Rijswijk	29-01-2024
6.	Geanonimiseerd	Geanonimiseerd	30-01-2024
7.	Geanonimiseerd	Geanonimiseerd	31-01-2024
8.	Stichting Pasgeld Natuurlijk	Jaagpad 183, Rijswijk	01-02-2024
9.	Werkgroep Pasgeld en Natuurlijk Delfland	Geanonimiseerd	01-02-2024

De ontvangen zienswijzen worden in deze Nota zienswijzen samengevat en voorzien van een reactie. Als daartoe aanleiding is, is per reactie in de conclusie aangegeven of de reactie aanleiding geeft het ontwerpbestemmingsplan aan te passen.

3 Beantwoording van de ingekomen zienswijzen

Beantwoording van de zienswijzen

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Conclusie
1.	Geanonimiseerd (21 januari 2024)		
	Het groen in Pasgeld-Oost is waardevol en moet worden beschermd. Overheden zullen verplicht worden om groene bufferzones te beschermen danwel aan te leggen. Als Rijswijk ook Pasgeld-Oost bebouwt, moet de gemeente straks elders een groene bufferzone aanleggen. Dat wordt een probleem, aangezien de gemeente nu al 30 voetbalvelden aan groen achterloopt op de verplichting.	Het is niet duidelijk op welke verplichting de indiener doelt en waar de achterstand van 30 voetbalvelden waarover wordt gesproken, uit volgt. Hierdoor kan de zienswijze niet inhoudelijk worden behandeld.	Geen wijzigingen
	De verkeerssituatie op de Lange Kleiweg is nu al gevaarlijk en dat zal met de ontwikkeling van Pasgeld-Oost toenemen.	Naar aanleiding van de ontwikkeling van Pasgeld, heeft Goudappel Coffeng in 2021 een verkeersonderzoek uitgevoerd (bijlage 14 bij het ontwerpBP). Sweco heeft in 2023 een actualisatie geproduceerd (bijlage 15 bij het ontwerp), op basis van het actuele verkeersmodel (MRDH) en de meest recente inzichten qua programma van de ontwikkellocaties in RijswijkBuiten en Kessler Park. Dit onderzoek naar de effecten van de planontwikkeling Pasgeld en Kessler Park is uitgevoerd om de voorziene ontwikkelingen mogelijk te maken en in te spelen op samenhangende thema's. Het betreft hier met name de vraag of er op het wegennetwerk in deze gebieden en de aansluiting op het hoofdwegennet voldoende ruimte is om het nieuwe verkeer in 2040 af te kunnen wikkelen of dat maatregelen nodig zijn om doorstromingsknelpunten te voorkomen en leefbaarheid te borgen. Het onderzoek maakt de verkeersstromen inzichtelijk in RijswijkBuiten en Kessler Park in de huidige situatie én 2040, en	Geen wijzigingen

		de keuzes die daarin gemaakt moeten worden om tot een toekomstvast verkeerssysteem te komen. Voor de Lange Kleiweg is onderzocht wat de effecten van de woningbouwontwikkelingen (met inbegrip van Pasgeld-Oost) zijn, met als doel om een verkeerskundige visie te formuleren om de ontsluiting, leefbaarheid en verkeersveiligheid te waarborgen. Daarbij wordt rekening gehouden met de planvorming langs de totale lijn van de Lange Kleiweg, ontwikkelingen in Delft en ambities ten aanzien van de mobiliteitstransitie (zoals opgenomen in het Mobiliteitsprogramma 2040). Op basis van de verkeersonderzoeken (2021, 2023) is gebleken dat de Lange Kleiweg geschikt is voor de ontwikkelingen, maar er zijn ook enkele (toekomstige) knelpunten geconstateerd. De gemeente onderzoekt nog hoe de diverse woon-/ en werkgebieden in en rondom Pasgeld en de Plaspoelpolder naar de toekomst toe het beste bereikbaar, leefbaar en verkeersveilig gehouden kunnen worden. Daarbij worden verschillende verkeerskundige ingrepen onderzocht en afgewogen. De verkeersmaatregelen betreffen uitvoeringsaspecten waaraan het bestemmingsplan niet in de weg staat. Ten slotte wordt vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt gekeken hoe het nieuwe wegprofiel en de routes voor langzaam verkeer op een verkeersveilige en prettige manier kunnen worden vormgegeven.	
	De toename aan auto's en mensen heeft effecten op luchtkwaliteit en verstikt mens, dier en natuur.	Zoals beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan wordt voldaan aan de wettelijke vereisten. Het plan draagt in 'niet in betekenende mate' bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit, waardoor toetsing aan de Wet luchtkwaliteit niet aan de orde is.	Geen wijzigingen

		Daarnaast is aan de hand van concentraties luchtverontreinigende stoffen in de omgeving van het plangebied gemotiveerd dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.	
2.	Hoogheemraadschap Delfland (22 januari 2023)		
	In het bestemmingsplan is een voorwaardelijke verplichting opgenomen met betrekking tot waterberging. De getallen onder artikel 10.5 lid 1.b zijn nog niet definitief. Het waterschap verzoekt lid 1.a en 1.b uit de regels te verwijderen en lid 1.c aan te vullen met de volgende zinsnede: <i>"Er is sprake van een goed functionerend watersysteem met voldoende waterberging, vastgelegd in een waterhuishoudkundig plan, dat aan de waterbeheerder voorgelegd is en door de waterbeheerder goedgekeurd is."</i>	Naar aanleiding van de zienswijze is de voorwaardelijke verplichting voor waterberging aangepast. Omdat het waterhuishoudkundig plan en de getallen voor de waterberging nog niet definitief zijn, is het wenselijk om hierin in de toekomst een nadere afwijkmogelijkheid te hebben. Het voorstel van het hoogheemraadschap is echter niet overgenomen, omdat hiermee vanuit juridisch oogpunt niet kan worden voldaan aan de eisen voor een voorwaardelijke verplichting, waarbij de verplichting voldoende concreet dient te zijn geformuleerd. Bovendien leidt het begrip 'goedkeuring' tot verwarring: het college is immers bevoegd gezag voor de vaststelling van het plan. Om enige mate van flexibiliteit in te bouwen, is de voorwaardelijke verplichting aangepast in lijn met de vergelijkbare bepaling in Pasgeld West. De bepaling komt als volgt te luiden: 10.5 Voorwaardelijke verplichting waterberging 1. Op de gronden ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - watercompensatie' is het bebouwen van de gronden toegestaan, indien voorafgaand aan de oplevering van de bebouwing is voorzien in de aanleg en instandhouding van waterberging, waarbij voldaan moet worden aan de volgende voorwaarden: - er wordt maximaal 24.000 m ² verharding gerealiseerd binnen de aanduiding 'overige zone - watercompensatie'; - de waterberging kent een omvang van minimaal 3.000 m ² oppervlakte-water, én 327	Aanpassing formulering artikel 10.5 van de regels.

		m³ al dan niet in de vorm van oppervlaktewater; - er is sprake van een goed functionerend watersysteem vastgelegd in een waterhuishoudkundig plan; - wanneer als gevolg van een gefaseerde ontwikkeling van het gebied op enig moment redelijkerwijs (nog) niet aan de totale omvang van de waterberging kan worden voldaan, dient er sprake te zijn van een evenwicht tussen de hoeveelheid te realiseren verharding en de hoeveelheid waterberging, binnen een goed functionerend watersysteem; 2. Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het eerste lid, sub a en b onder de voorwaarde dat het belang van de waterhuishouding met betrekking tot het watersysteem, de waterkwaliteit en waterkwantiteit niet onevenredig wordt aangetast; 3. Bij het besluit op de aanvraag om omgevingsvergunning bedoeld in het tweede lid vraagt het bevoegd gezag vooraf schriftelijk advies van de waterbeheerder; 4. Het bevoegd gezag betreft het schriftelijk advies van de waterbeheerder bij het besluit op de aanvraag om omgevingsvergunning bedoeld in het tweede lid.	
3.	Geanonimiseerd (23 januari 2023)		
	De indiener maakt zich zorgen over de negatieve milieu-impact van het plan met betrekking tot wateroverlast en stikstof. Het is niet ondenkbaar dat het project verantwoordelijk is voor de wateroverlast die reeds aanwezig is in Pasgeld. De toename aan	De ontwikkeling van Pasgeld-Oost zal niet leiden tot een negatieve impact op de waterhuishouding. Het bouwplan moet en zal voldoen aan de beleidsregels van het hoogheemraadschap. Nieuwe verharding wordt gecompenseerd met open water en bergingsmaatregelen.	Geen wijzigingen

	wateroverlast, bijvoorbeeld door te zware voorbelasting, moet nader worden onderbouwd aan de hand van een nauwkeurige analyse.	Vervolgens wordt het huidige geknelde en geïsoleerde systeem verbreed, verruimd en extra verbonden met het omliggende gebied door toepassing van duikers en open watergangen. Langs het Jaagpad en bij de Van Hardenbroeklaan wordt grondwateroverlast ervaren. Hier wordt onderzoek naar gedaan door de gemeente en de provincie. De overlast is ontstaan na het vernieuwen van de damwand in de Vliet en de vervanging van de huisaansluitingen van de riolering in de Van Hardenbroeklaan. Er wordt momenteel onderzocht of er een causaal verband is tussen het plaatsen van de damwand en deze specifieke waterproblematiek. Op basis van de huidige conclusies lijkt dit de oorzaak. Het is onwaarschijnlijk dat voorbelasting in Pasgeld West tot hogere grondwaterstanden heeft geleid langs het Jaagpad en bij de Van Hardenbroeklaan. Het gebied waar de zettingsgrond is aangebracht ligt op polderpeil en ligt daarmee veel lager dan het Jaagpad en Van Hardenbroeklaan die boven het boezempeil liggen. Tussen de zettingsgrond en het gebied met grondwateroverlast zitten meerdere sloten op polder peil. Eventuele opdrukking van grondwaterstanden door de voorbelasting kunnen daardoor alleen ontstaan nabij de voorbelasting zelf en wordt verder afgevangen door de poldersloten om het gebied heen.	
	Het project kan mogelijk bijdragen aan stikstofproblemen in de regio. Er dient een nauwkeurige analyse van de luchtkwaliteit plaats te vinden en gedetailleerde informatie te worden verstrekt.	Om effecten als gevolg van stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden uit te sluiten is een stikstofdepositieberekening nodig. Deze berekening is uitgevoerd door KuiperCompagnons (bijlage 12 bij de toelichting). Uit het onderzoek wordt	Geen wijzigingen

		geconcludeerd dat met zekerheid kan worden gesteld dat met de gekozen uitgangspunten geen sprake is van een toename van de stikstofdepositie binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden gedurende de aanleg- en de gebruiksfase van het woongebied in dit bestemmingsplan. Ook is in het plan specifiek ingegaan op het aspect luchtkwaliteit. Zoals beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan wordt voldaan aan de wettelijke vereisten op dit gebied. Het plan draagt in 'niet in betekenende mate' bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit, waardoor toetsing aan de Wet luchtkwaliteit niet aan de orde is. Daarnaast is aan de hand van concentraties luchtverontreinigende stoffen in de omgeving van het plangebied gemotiveerd dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.	
	Het aanbrengen van ecologische verbindingen binnen het project is van cruciaal belang voor biodiversiteit en leefbaarheid. Er dient gedetailleerde informatie te worden verstrekt over de nu bestaande biodiversiteit, waar en welke ecologische verbindingen worden gerealiseerd alvorens voorbelasting plaatsvindt en hoe negatieve effecten op flora en fauna worden geminimaliseerd.	Het verbeteren van de kwaliteit en samenhang van het aanwezige groen en water, en het geven van een impuls aan de biodiversiteit zijn belangrijke uitgangspunten in het Schetsboek Pasgeld. De uitgangspunten en ontwerpvarianten uit het Schetsboek zijn en worden nader uitgewerkt in een omgevingskwaliteitsplan en stedenbouwkundig ontwerp voor Pasgeld-Oost. Binnen de (groenblauwe) structuren van de hoofdplanstructuur Pasgeld, is hierin aan het nieuwe woongebied een verdere invulling gegeven. Uitgangspunt in het ontwerp is dat Pasgeld-Oost een belangrijke ecologische stapsteen kan worden binnen een breder ecologisch systeem. Binnen de stapstenen zijn er mogelijkheden om de biodiversiteit te verbeteren ten opzichte van de huidige situatie. Zo vormt de ontwikkeling niet alleen een kans voor het realiseren van nieuwe	Geen wijzigingen

		woningen, maar ook om de natuurwaarden in het gebied te versterken. Het ontwerp is gebaseerd op de bestaande landschappelijke en ecologische waarden in de omgeving (zoals in beeld gebracht door Tauw, zie bijlage 11). Bij de realisatie van het plan moet ten allen tijde worden voldaan aan de Wet natuurbescherming. Bovendien wordt een ecologische analyse gemaakt van het gebied en een watervergunning verleend voordat wordt gestart met de werkzaamheden rondom voorbelasting.	
4.	Geanonimiseerd (25 januari 2023)		
	De indiener heeft op diverse punten bezwaar tegen het ontwerpbestemmingsplan Pasgeld Oost, waaronder het verdwijnen van de natuurlijke omgeving en daarmee de diversiteit aan planten en dieren. De historische uitstraling van Pasgeld Oost verdwijnt, en dat is jammer, want er is al zoveel verdwenen op dit gebied in de gemeente Rijswijk.	De locatie is al langere tijd aangemerkt als ontwikkellocatie voor woningbouw. Zo staat de ontwikkeling van Pasgeld in het Masterplan Rijswijk-Zuid uit 2009 benoemd als 'Groenstedelijk woongebied'. Op 12 oktober 2021 heeft de gemeenteraad van Rijswijk ingestemd met de ontwikkelrichting van Pasgeld. Daarbij heeft de gemeenteraad besloten voor Pasgeld-Oost de ontwikkeling van maximaal 110 woningen mogelijk te maken. Dit bestemmingsplan borduurt voort op dat besluit. Hiermee is de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied bestuurlijk afgewogen. Met het vaststellen van het bestemmingsplan voor Pasgeld-Oost en de uiteindelijke vergunningverlening in het verlengde hiervan wijzigt inderdaad de fysieke inrichting van de locatie. In het bestemmingsplan is getoetst aan de Wet natuurbescherming. Uitgangspunt in het ontwerp is dat Pasgeld-Oost een belangrijke ecologische stapsteen kan worden binnen een breder ecologisch systeem. Het ontwerp is gebaseerd op de bestaande landschappelijke en ecologische waarden in de omgeving (zoals in beeld gebracht door Tauw, zie bijlage 11).	Geen wijzigingen
	De enorme toename van het aantal bewoners zal een aanzienlijke verhoging van de mobiliteit met zich meebrengen	Naar aanleiding van de ontwikkeling van Pasgeld, heeft Goudappel Coffeng in 2021 een verkeersonderzoek uitgevoerd (bijlage 14). Sweco heeft in 2023 een	Geen wijzigingen

	en de leefbaarheid van het gebied verminderen.	actualisatie geproduceerd (bijlage 15), op basis van het actuele verkeersmodel (MRDH) en de meest recente inzichten qua programma van de ontwikkellocaties in RijswijkBuiten en KesslerPark. Dit onderzoek is uitgevoerd om de voorziene ontwikkelingen mogelijk te maken, met als belangrijkste vraag of er op het wegennetwerk in deze gebieden en de aansluiting op het hoofdwegennet voldoende ruimte is om het nieuwe verkeer in 2040 af te kunnen wikkelen of dat maatregelen nodig zijn om doorstromingsknelpunten te voorkomen en leefbaarheid te borgen. Op basis van deze verkeersonderzoeken is gebleken dat de Lange Kleiweg geschikt is voor de ontwikkelingen, maar er zijn ook enkele (toekomstige) knelpunten geconstateerd. Daarnaast doet de gemeente momenteel onderzoek hoe de diverse woon- en werkgebieden in en rondom Pasgeld en de Plaspoelpolder naar de toekomst toe het beste bereikbaar, leefbaar en verkeersveilig gehouden kunnen worden. In dit onderzoek worden verschillende verkeerskundige ingrepen onderzocht. De verkeersmaatregelen betreffen uitvoeringsaspecten waaraan het bestemmingsplan niet in de weg staat. Ten slotte wordt vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt gekeken hoe het nieuwe wegprofiel en de routes voor langzaam verkeer op een verkeersveilige en prettige manier kunnen worden vormgegeven. Een 30 km-regime wordt passend geacht bij een woongebied.	
	Het autoluw houden van Pasgeld Oost (en Pasgeld West) zal leiden tot een sterk verhoogde parkeerdruk op het Jaagpad en Van Hardenbroeklaan. Als dit leidt tot betaald parkeren, is dit in het nadeel van de bewoners.	Het bestemmingsplan biedt voldoende ruimte voor het realiseren van voldoende parkeergelegenheid ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan mogelijk maakt, zodat niet aannemelijk is dat elders de parkeerdruk zal toenemen.	Geen wijzigingen

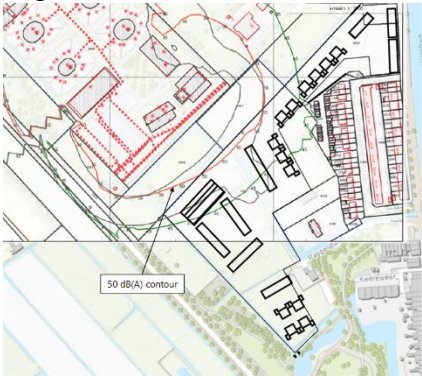
		Bovendien is een traject opgezet om te kijken naar het draagvlak van verschillende parkeeroplossingen in het gebied. Of er sprake is van betaald parkeren is op dit moment niet duidelijk: hier is nog geen beslissing over genomen. Er zijn momenteel nog meerdere oplossingsrichtingen denkbaar, zoals o.a. het verlenen van een ontheffing voor bewoners, helemaal geen regime, of juist een regime voor iedereen (zowel bewoners als bezoekers).	
	Verminderen van de mobiliteitsdruk door een eventuele 'knip' in de Lange Kleiweg is voor ons nadelig, omdat het noodzaakt tot omrijden richting Oud-Rijswijk, Voorburg en toerit A4. Dit vanuit een toch al geïsoleerd gebied (Jaagpad is afgesloten voor autoverkeer).	Er vindt momenteel een verkeersonderzoek plaats waarin een breder palet aan mogelijke verkeersremmende maatregelen op de Lange Kleiweg wordt onderzocht, variërend van de inrichting als een 30 km/u straat tot een (zachte) knip. Met dit bestemmingsplan wordt geen keuze gemaakt in verkeersmaatregelen. Dit gebeurt later in een separaat traject, via een te nemen Verkeersbesluit.	Geen wijzigingen
	De geluidsoverlast zal toenemen. Dit ook door het kaatseffect van de voorziene hoogbouw in Pasgeld-West.	In het kader van het bestemmingsplan heeft KuiperCompagnons een akoestisch onderzoek wegverkeers-, railverkeers- en industrielaawaai uitgevoerd (bijlage 2). De voorkeursgrenswaarde wordt overschreden, maar de maximale hogere waarden niet. Voor het verkeer op de Lange Kleiweg/Weteringseweg wordt een hogere waarde vastgesteld. Aan de voorwaarden uit het gemeentelijk geluidbeleid kan worden voldaan. In de berekening naar de geluidsbelasting voor de nieuwe woningen en in de vastgestelde hogere waarde is rekening gehouden met de reflecterende (toekomstige) bebouwing in Pasgeld-West. Voor de nieuwe woningen in Pasgeld Oost is het reflecterende effect van de bebouwing in Pasgeld-West in beeld gebracht. Deze bijdrage varieert van 0,7	Geen wijzigingen

		tot maximaal 1,0 dB. Zoals eerder gezegd is deze reflectiebijdrage ook betrokken in het akoestisch onderzoek. De bebouwing in Pasgeld-Oost zal ook een reflectiebijdrage veroorzaken in Pasgeld-West. Deze bijdrage zal iets lager zijn omdat de bebouwingsdichtheid langs de Lange Kleiweg in Pasgeld-Oost iets lager is dan in Pasgeld West. De verkeerstoename op de Lange Kleiweg is maximaal 680 verkeersbewegingen al al het verkeer in één richting op de Lange Kleiweg zou worden afgewikkeld. De verkeersintensiteit op de Lange Kleiweg is 12.416 verkeersbewegingen zoals blijkt uit bijlage 1 van het akoestisch onderzoek. De maximale toename van het verkeer (5%) veroorzaakt een toename van de geluidsbelasting van 0,2 dB. Het absolute maximum van de geluidstoename door de planontwikkeling is 1,2 dB, en bestaat uit maximaal 1 dB toename door de weerkaatsing van geluid en 0,2 dB door de verkeerstoename. Omdat deze toename lager is dan 1,5 dB is deze toename niet hoorbaar voor het menselijk oor.	
	Bewoners zullen hinder ondervinden van de extra licht- en luchtvervuiling.	Onduidelijk is naar welke bijdrage hier wordt gerefereerd. Zoals beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan wordt voldaan aan de wettelijke vereisten. Het plan draagt in 'niet in betekende mate' bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit, waardoor toetsing aan de Wet luchtkwaliteit niet aan de orde is. Daarnaast is aan de hand van concentraties luchtverontreinigende stoffen in de omgeving van het plangebied gemotiveerd dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijzigingen

		Een ruimtelijke ontwikkeling, waaronder een woongebied, leidt in veel gevallen tot gewijzigde lichtval. Daar waar de sociale veiligheid dit mogelijk maakt wordt rekening gehouden met lichthinder op de omgeving, bijvoorbeeld door beperking in lichtsterktes en de positionering en schijnrichting van lichtarmaturen. Dit vindt plaats in de nadere planuitwerking.	
	Bewoners zullen hinder ondervinden van meer hittestress.	Aan een klimaatadaptieve inrichting van het gebied wordt onder meer invulling gegeven door het realiseren van het groenblauwe raamwerk. Zoals uitgebreider besproken in paragraaf 4.9.2, is daarmee een stevig netwerk van onderling verbonden groengebieden voorzien. Door het realiseren van een robuuste ecologische samenhang en een natuurinclusief Pasgeld worden de natuurwaarden in het gebied versterkt. Dit heeft onder meer een positief effect op de biodiversiteit. Ook dragen (onderling verbonden) groengebieden bij aan verkoeling en het tegengaan van hittestress.	Geen wijzigingen
	Van Hardenbroeklaan en Jaagpad kampen nu al met waterstandsproblemen, waarvoor geen oplossing wordt aangedragen.	De problematiek is bij het Hoogheemraadschap Delfland en de gemeente al een gehele tijd bekend. Het water kan momenteel niet eenvoudig weg stromen omdat er slechts één duiker aanwezig is van Pasgeld-Oost naar het slagenlandschap, waar het gemaal zit. In de toekomst komen er verschillende extra duikers en wordt het water in het gebied (oost) veel beter verbonden met haar omgeving. Het badkuipeffect dat nu heerst, waarbij regen steeds naar het laagste punt valt omdat Pasgeld-Oost nu eenmaal laag gelegen is, wordt daarmee sterk verbeterd. De waterstandsproblemen zijn door de indiener niet verder gedefinieerd. Als hier wordt bedoeld dat er grote plasvorming is na hevige regenval, dan kan worden gesteld dat voor het gebied	Geen wijzigingen

		het waterhuishoudkundig plan wordt opgesteld, waarbij een goed functionerend watersysteem dient te worden gerealiseerd (hetgeen in de planregels, artikel 10.5 lid 1 onder c is geborgd). De grote plasvorming zal worden voorkomen door middel van een verbonden watersysteem. Als hier de hoge grondwaterstanden worden bedoeld, dan valt dit aspect buiten het bestemmingsplan. De gemeente kijkt op dit punt (bestaande problematiek) naar de damwand in het gebied. Momenteel zijn peilbuizen geplaatst om de effecten van de aanleg van watergangen en de inrichting te kunnen monitoren en mitigerende maatregelen te nemen als er significant wat verandert met de grondwaterstanden in de omgeving. De peilbuizen die geplaatst zijn ter plaatse van de Van Hardenbroeklaan en het Jaagpad zijn geplaatst om dat daar al grondwateroverlast wordt ervaren. De resultaten van de peilbuizen worden ook gebruikt voor het onderzoek naar het effect van de nieuw geplaatste damwand en de vervanging van de huisaansluitingen ter plaatse van de Van Hardenbroeklaan. Er wordt gekeken of er een causaal verband is. Dit onderzoek loopt momenteel nog. In de waterparagraaf is de waterhuishoudkundige situatie in het plangebied uitgebreid beschouwd. Het waterhuishoudkundig plan houdt rekening met de monitoringsgegevens. De ontwikkeling van Pasgeld-Oost is in principe niet verantwoordelijk voor bestaande problematiek in de omgeving. Het plan leidt tot verbetering van de	
--	--	---	--

		waterhuishoudkundige situatie ter plaatse.	
5.	BPRC (29 januari 2023)		
	BPRC verzoekt te overwegen alsnog geurmetingen te verrichten aan de geurbronnen van het BPRC om de juiste geurbelasting in de omgeving vast te stellen.	De initiatiefnemer, gemeente en BPRC en de ODH zijn hierover inmiddels in goed overleg en wordt (indien) noodzakelijk aanpassing van de vergunning ter hand genomen. Tevens is door Witteveen en Bos de beschrijving van de geursituatie geactualiseerd voor Pasgeld-Oost. Hieruit blijkt dat de bestemming Woongebied voor een deel tussen de 0,5 en 1,0 ouE/m ³ (98-percentiel) ligt. Uit de waarden die genoemd zijn in het provinciaal beleid blijkt dat een concentratie van rond de 1,0 ouE/m ³ (98-percentiel) ruim aan de omschrijving 'redelijk' voldoet, en zich dus tussen 'goed' en 'redelijk' bevindt. Verder bevindt deze waarde zich binnen het genoemde afwegingsgebied uit de vergunning. Deze kwaliteit betekent daarmee een aanvaardbaar geurhinderniveau voor Pasgeld-West.	Geen wijzigingen
	BPRC verzoekt de resulterende geur- en geluidbelasting te respecteren, nader te beoordelen wat dit betekent voor de plannen c.q. de noodzakelijke afstanden tot woonbebouwing en dit te verwerken in het bestemmingsplan Pasgeld-Oost.	Wat betreft geluid stelt BPRC in haar zienswijze op het ontwerp-bestemmingsplan dat haar rechten onvoldoende zijn geborgd. De milieuvergunning geeft aan dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau als gevolg van BPRC op de gevel van geluidgevoelige gebouwen niet meer mag bedragen dan 50/45/40 dB(A) in respectievelijk de dag/avond en nachtperiode (ofwel 50 dB(A) etmaalwaarde). Voor het maximale geluidniveau geldt dat dit ten hoogste 70/65/60 in respectievelijk de dag/avond en nachtperiode is. Op dit moment zijn de meest nabijgelegen woningen gesitueerd langs de van Hardenbroeklaan. Deze woningen begrenzen in feite de vergunde "geluidruimte" van BPRC. De dichtstbijzijnde woningen van Pasgeld West komen dicht op de inrichtingsgrens van BPRC te liggen dan	Geen wijzigingen

		de bestaande bebouwing. BPRC stelt daarom dat de woningbouw-ontwikkeling leidt tot een mogelijke beperking van haar (toekomstige) activiteiten. Ook geeft zij aan dat dit kan worden geformaliseerd in de voorschriften in de vergunning. Dit advies kan worden opgevolgd, zonder dat er voor het bedrijf óf voor de woningen nadelige milieugevolgen zijn. Uit de resultaten van het akoestisch onderzoek, uitgevoerd door LBP Sight blijkt dat de 50 dB(A) etmaalwaarde contour op maximaal circa 55 meter buiten de inrichtingsgrens ligt. Deze contour, inclusief de verkaveling van Pasgeld oost, is opgenomen in onderstaande afbeelding. Te zien is dat deze contour geen van de woningen binnen het plangebied raakt. Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau als gevolg van BPRC is dus voor alle woningen lager dan of gelijk aan de 50 dB(A) die is opgenomen in de vergunning van BPRC. Voor wat betreft maximale geluidniveaus geeft BPRC aan dat deze naar schatting maximaal 65 dB(A) in de dagperiode, en 56 dB(A) in de avond- en nachtperiode bedraagt. Ook dit is lager dan nu in de vergunning van BPRC staat. BPRC voldoet dus ook na realisatie van Pasgeld Oost aan haar vergunning. Het valt echter wel aan te bevelen om dit expliciet in de vergunning op te nemen, zoals BPRC voorstelt, om dit op de juiste wijze te borgen. 	
--	--	--	--

		Afbeelding: 50 dB(A) contour van BPRC (rode lijn) en de woningen van Pasgeld Oost (dikke zwarte lijnen) Tot slot betekent bovenstaande ook dat deze geluidniveaus als gevolg van BPRC een goede ruimtelijke ordening en een goed woon- en leefklimaat niet in de weg staan. Omdat aan de voorkeursgrenswaarde voor industrielawaai wordt voldaan zijn er zijn geen aanvullende maatregelen (voor het geluid afkomstig van BPRC) noodzakelijk. Wat betreft geur is geconstateerd dat bij een deel van het plangebied (in uiterste worst case) de geurbelasting hoger dan $0,5 \text{ ouE/m}^3$ (als 98-percentiel) kan zijn en bij de woonbestemmingen maximaal tot circa $1,0 \text{ ouE/m}^3$ (als 98-percentiel) kan bedragen. Als hiermee een strijdigheid met de geurvoorschriften van BPRC zou optreden, zal de gemeente zorgdragen voor een ambtshalve wijziging die er in voorziet dat de geurbelasting bij de meest nabije woningen als gevolg van BPRC $1,0 \text{ ouE/m}^3$ (als 98-percentiel) mag bedragen en als aanvaardbaar hinderniveau kan worden beschouwd. Dit niveau heeft de gemeente immers in dit bestemmingsplan (en bij Pasgeld-West) als aanvaardbaar vastgesteld. Indien BPRC hiervoor een maatwerkverzoek indient, zal de gemeente dit dan ook redelijkerwijs honoreren.	
	BPRC verzoekt de gemeente, indien zij deze hinderniveaus voor nieuwe woningbouw acceptabel acht, deze dan overeenkomstig te verwerken in de geldende milieuvergunning voor het BPRC.	Momenteel lopen gesprekken tussen BPRC, de gemeente en de ontwikkelaar. Hierbij worden de verschillende punten verder onderzocht. Voor wat betreft de aanvaardbaarheid van de hinderniveaus ter plaatse van de woningbouw wordt een aanscherping doorgevoerd in het Bijlage 7 'Witteveen + Bos (20 juli 2021) Geuraspecten BPRC - Planvorming Pasgeld-Oost in Rijswijk'.	Bijlage 7 'Witteveen + Bos (20 juli 2021) Geuraspecten BPRC - Planvorming Pasgeld-Oost in Rijswijk' is vervangen door een nieuw rapport, waarin de conclusies voor wat betreft aanvaardbaarheid voor

			woningbouw in Pasgeld Oost scherper zijn opgeschreven.
6.	Geanonimiseerd (31 januari 2023)		
	Op afbeelding 2.6: Voorlopige stedenbouwkundige situatietekening is ter plaatse van onze huidige ontsluiting, de Pasgeldlaan, deels water voorzien. Het perceel van de indiener verliest hierdoor haar ontsluiting. Op dezelfde afbeelding is wel, dicht tegen de erf grens, een weg getekend. Die weg zou als vervangende ontsluiting kunnen fungeren. Graag ziet de indiener de oude of vervangende ontsluiting op een in overleg te bepalen positie opgenomen in het bestemmingsplan in tekst en verbeelding. Een ontsluiting geschikt voor personenvervoer en landbouwvoertuigen.	Het bestemmingsplan Pasgeld Oost gaat niet over de inrichting van de bosloper. De inrichting die nu ingetekend staat is indicatief en slechts een schetsontwerp. Zo staan ook indicatief bruggen ingetekend. De inrichting binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan staat dus nog niet vast. De exacte plaats, maat en schaal hiervan is nader te bepalen. Samen met het ontwerp van de parkloper. De gemeente zal in ander overleg treden / opnieuw contact opnemen om dit punt op een later moment te bespreken.	Geen wijzigingen
	Op afbeelding 2.7: Impressie voorlopig ontwerp met groenstructuren in vogelvluchtperspectief staan op het perceel van de indiener bomen en paden getekend. Deze staan er niet en zijn wij niet voornemens te realiseren. Ook is op de erfgrans een waterpartij getekend, waarmee de ontsluiting (Pasgeldlaan) is vervallen. Graag ziet de indiener de oude of vervangende ontsluiting op een in overleg te bepalen positie opgenomen in het bestemmingsplan.	De bomen en waterpartijen op de stedenbouwkundige kaart zijn indicatief ingetekend. De inrichting op de genoemde gronden vallen buiten het bestemmingsplan Pasgeld Oost.	Geen wijzigingen
	Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels: In dit hoofdstuk wordt er gesproken over bestemmingsteksten. Echter, deze (o.a. “groen met de aanduiding ontsluiting”, “Woongebied”, “Leiding-Gas”, enz.) staan niet op de verbeelding. Indien er gesproken	Het bestemmingsplan bestaat altijd uit regels, een verbeelding en een (niet bindende) toelichting. Deze documenten zijn allen raadpleegbaar via www.ruimtelijkeplannen.nl en/of sinds 1 januari 2024 op https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/ . Bovendien hebben de papieren exemplaren bij de balie van het	Geen wijzigingen

	wordt over een verbeelding/tekening welke geen onderdeel uitmaakt van dit document/ontwerp ontvang ik graag een exemplaar en behoud het recht hier een zienswijze op in te dienen.	Stadhuis ter inzage gelegen. Het indienen van een zienswijze is uitsluitend mogelijk gedurende de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan. Deze periode liep vanaf vrijdag 22 december 2023 tot en met donderdag 1 februari 2024.	
7.	Geanonimiseerd (31 januari 2023)		
	De watertoets is niet of gebrekkig uitgevoerd en grondwater is ontoereikend meegenomen. Grondwateroverlast op particulier terrein wordt in eerste instantie beschouwd als verantwoordelijkheid van de perceeleigenaar, waardoor deze meldingen niet relevant worden geacht voor de verdere planvorming in het gebied. De gemeente heeft echter een grondwatertaak (Omgevingswet, artikel 2.16, lid 1) en moet zich inspannen om structurele problemen als gevolg van een voor de aan de grond gegeven bestemming nadelige grondwaterstand in openbaar bebouwd gebied te voorkomen of te beperken. In de huidige planvorming zijn de effecten van voorgenomen ontwikkelingen in het gebied op het grondwater niet meegenomen.	Om de grondwaterstanden rond het te ontwikkelen gebied te monitoren, zijn er peilbuizen geplaatst. De nieuwe watergangen in Pasgeld-oost kunnen een drainerende werking hebben op het hoger gelegen gebied (Van Hardenbroeklaan en Jaagpad), waardoor de grondwaterstand daar mogelijk daalt. Onder normale omstandigheden zouden er dan mitigerende maatregelen worden genomen, omdat er gestreefd wordt naar een neutraal effect op de grondwaterstand in de omgeving. Echter, uit onderzoek (zie punt 3.1 van deze nota) is nog niet duidelijk of lagere grondwaterstanden door de aanleg van Pasgeld-Oost de problemen bij de Van Hardenbroeklaan en Jaagpad juist kunnen verminderen. In dat geval zou het effect van de aanleg van de watergangen op de grondwaterstanden een positieve bijkomstigheid zijn. Daarom wordt in samenhang met punt 3.1 nader bekeken of de aanleg van de wateren in Pasgeld-Oost de grondwaterstanden ter plaatse van de Van Hardenbroeklaan en een deel van het Jaagpad beïnvloedt (verlaging van het grondwaterpeil). Ook wordt beoordeeld of er in dat geval mitigerende maatregelen nodig zijn. Men voldoet met dit plan aan de regels van het hoogheemraadschap. Alle nieuwe verharding wordt gecompenseerd met nieuw te graven open water en met bergingsmaatregelen op het land. Er is geen sprake van verslechtering door de ontwikkeling van Pasgeld-Oost. Niet bij	Geen wijzigingen

		voorbelasting, niet bij bouwen, niet na oplevering.	
	Zo lang er geen verdere maatregelen worden genomen ter beheersing van het grondwater draagt ingeplande waterberging (peilniveau) voor opvang van hemelwater niet bij aan het voorkomen van een toename van grondwateroverlast in het gebied.	De benodigde waterberging wordt afgestemd met hoogheemraadschap. Er dient sprake te zijn van goed functionerend watersysteem, hetgeen ook als voorwaardelijke verplichting is vastgelegd in de regels van het plan. Opvang en afvoer van hemel- en grondwater zijn daar onderdeel van.	Geen wijzigingen
	Ook op 29 december 2023 werden nog peilbuizen bijgeplaatst om de waterproblematiek in kaart te krijgen. Dit, terwijl het ontwerp bestemmingsplan voor Pasgeld-Oost al op 12 december 2023 door het college van B&W werd vrijgegeven. Het is derhalve evident dat gemeente grondwater in het plangebied niet in kaart had en dus niet heeft meegenomen in de fase van planvorming. De watertoets is niet zorgvuldig uitgevoerd. De risico's en mogelijke gevolgen voor reeds bestemde percelen en huidige bewoners zijn niet in kaart gebracht. Dit is laakbaar.	Zie ook 3.1 en 7.1. Het plaatsen van peilbuizen is een standaard procedure bij nieuwbouwprojecten. Juist om de effecten van de aanleg van watergangen en de inrichting te kunnen monitoren en mitigerende maatregelen te nemen als er significant wat veranderd met de grondwaterstanden in de omgeving.. De peilbuizen die geplaatst zijn ter plaatse van de Van Hardenbroeklaan en het Jaagpad zijn geplaatst om dat daar al grondwateroverlast wordt ervaren en worden gebruikt voor het onderzoek naar het effect van de nieuw geplaatste damwand en de vervanging van de huisaansluitingen ter plaatse van de Van Hardenbroeklaan. Omdat de peilbuizen in de kering geplaatst moesten worden, kon dit niet zomaar gedaan worden. Ze zijn uiteindelijk pas begin december geplaatst. De voorlopige conclusies zijn dat de drainage langs de damwand niet overal goed werkt. Het is niet uit te sluiten dat de vervanging van de huisaansluitingen tot een lichte verhoging heeft geleid. Als voorlopige en mogelijke oplossing wordt gedacht aan drainage in de Hardenbroeklaan, waarbij deze drainage wordt aangesloten op de polder. Dit wordt eerst modelmatig getest.	Geen wijzigingen
	De bouwplannen zullen onherstelbare schade aanrichten aan een gebied waarin bijzondere flora en fauna voorkomen.	Het wettelijk bepaalde in de Wet natuurbescherming (en daarmee Vogelrichtlijn) is op dit punt richtinggevend. De Wet	Geen wijzigingen

	Wanneer de plannen worden uitgevoerd gaat dat voorgoed kapot. Door lichtvervuiling en geluidstoename zullen deze dieren zich niet langer kunnen handhaven in het gebied.	natuurbescherming bevat een regeling betreffende beschermde flora en fauna. Hieruit is gebleken dat negatieve effecten op beschermde soorten kunnen worden voorkomen. Voor wat betreft de ransuil is een ontheffingsaanvraag ingediend bij de provincie Zuid-Holland. Gelet op de inhoud van de ecologische onderzoeken is er geen aanleiding om te veronderstellen dat geen ontheffing zal worden verleend.	
	De verkoelende en luchtzuiverende werking die het gebied nu heeft op de leefomgeving, die groter is dan Pasgeld, wordt tenietgedaan en de bijdrage die het gebied momenteel levert ter tempering van hittestress en afvangen van CO2 zal verdwijnen. Daarnaast zal door toename van het aantal woningen, mensen, auto's, apparaten etc. de uitstoot toenemen.	In het plan is getoetst aan de wet- en regelgeving op het gebied van luchtkwaliteit. Zoals beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan wordt voldaan aan de wettelijke vereisten. Het plan draagt in 'niet in betekenende mate' bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit, waardoor toetsing aan de Wet luchtkwaliteit niet aan de orde is. Daarnaast is aan de hand van concentraties luchtverontreinigende stoffen in de omgeving van het plangebied gemotiveerd dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.	Geen wijzigingen
	Huidige bewoners worden belemmerd in duurzaamheidsambities. Door de positionering en voorgestelde hoogtes van de nieuwe woningen worden mogelijkheden beperkt voor bijvoorbeeld het plaatsen en gebruik van zonnepanelen.	In het kader van de planvorming is enkel relevant tot in hoeverre (bestaande) woningen in de omgeving een onaanvaardbare afname van bezonning op hun woning hebben die afkomstig is van de in dit bestemmingsplan geprojecteerde bebouwing en of daarmee sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Dit geldt niet voor (de opbrengst van) zonnepanelen. Indien blijkt dat als gevolg van het bouwplan onrechtmatige schaduwhinder bij bestaande woningen optreedt, kan aanspraak worden gemaakt op een planschaderegeling.	Geen wijzigingen
	De woning van de indiener is niet gebouwd op de huidige geluidsniveaus, waarbij reeds sprake is van brommers op korte afstand van de woning. Met het plan komen de brommers van nog meer kanten de leefruimtes	De hoofdontsluiting voor gemotoriseerd verkeer bevindt zich aan de zuidwestkant van het plangebied, aansluitend op de Lange Kleiweg. Aan de noordkant zal alleen een fietsverbinding en ontsluiting voor calamiteitenverkeer komen. De precieze situering van paden	Geen wijzigingen

	binnen, waardoor de leefbaarheid van de indiener wordt geschaad.	en de calamiteitenroute staat nog niet vast. Dit is een inrichtingsaspect waar het bestemmingsplan niet op ziet. Fietzers en brommers rijden ook in de huidige situatie al op korte afstand langs de woning, namelijk over het Jaagpad. Alhoewel de ontsluiting van de woonwijk in westelijke richting plaatsvindt via de Lange Kleiweg is het niet uit te sluiten dat langzaam verkeer gebruik maakt van het Jaagpad en verder in noordelijke richting naar Rijkswijk of in zuidelijke richting naar Delft. Opgemerkt wordt dat de Lange Kleiweg en de Weteringseweg ook openstaan voor langzaam verkeer om naar de gemeente Rijksweg en Delft te gaan. Voor zover gemotoriseerd langzaam verkeer gebruik maakt van het Jaagpad zal dat een zeer beperkt aantal zijn. De verkeerstoename door de planontwikkeling is lager dan 1.000 motorvoertuigen. Als 5% daarvan brommers betreft gaat dat om maximaal 50 brommers. De routekeuze is immer divers: Lange Kleiweg, Weteringseweg, Laan van 't Haantje of het Jaagpad. Daarnaast zullen de brommers die de keuze maken gebruik te maken van het Jaagpad slechts voor een deel langs de woningen gaan omdat een deel een noordelijke oriëntatie heeft en een deel een zuidelijke. Een dergelijk gering aantal brommers heeft geen invloed op de gemiddelde geluidsbelasting in de etmaalperiode L_{den}.	
	Het plan voldoet niet aan de randvoorwaarden zoals deze volgens de Omgevingswet van toepassing zijn op 'participatie', zoals beschreven in het document 'aan de slag met de Omgevingswet; Denkwijze(r) voor goede participatie'.	Het recht zoals dit gold voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet is in dit geval nog van toepassing op de vaststelling van het bestemmingsplan voor Pasgeld Oost. Dit betekent dat onder meer de Wet ruimtelijke ordening moet worden toegepast en niet de Omgevingswet. Overigens geeft de Omgevingswet geen wettelijke kaders mee voor de opzet van participatie: deze is vormvrij. In	Geen wijzigingen

		hoofdstuk 5.2 van de plantoelichting is ingegaan op het participatieproces. Op de website van de gemeente Rijswijk is een uitgebreid participatieverslag (inclusief het participatieniveau) opgenomen: https://samen.rijswijk.nl/uploads/3ab040f2-0c44-4743-85f2-2d84fbfb0f39/phase_file/file/9661c1cb-c611-4a4f-afea-45134ef51359/09-05-2023_Participatieverslag_Pasgeld-Oost.pdf	
	In het ingerichte participatieproces is er doorlopend op gestuurd dat een reeds bestaand plan de uitkomst zou worden zonder dat er daadwerkelijk en exploratief is verkend of andere uitkomsten ook mogelijk zouden zijn. Daarmee is geen invulling gegeven aan een proces dat recht doet aan de bedoeling van participatie en het kan derhalve die naam niet dragen.	Participatie kan op verschillende manieren worden vormgegeven. Het participatieniveau wordt voorafgaand aan de planvorming vastgelegd in relatie tot de context van het plangebied. Het participatieproces heeft er onder meer toe geleid dat het beoogde woningaantal voor Pasgeld-Oost is gehalveerd ten opzichte van de oorspronkelijke plannen. In een participatieverslag is uitgebreid ingegaan op de diverse ideeën die in de bijkomsten naar voren zijn gekomen, en welke input (waarom) wel/niet is verwerkt. Het is spijtig dat de indiener het proces niet als prettig heeft ervaren.	Geen wijzigingen
8.	Stichting Pasgeld Natuurlijk (1 februari 2023)		
	Het participatieproces over Pasgeld-Oost is in vele opzichten niet naar behoren verlopen. In de Nota van inspraak is een antwoord gegeven waarin wordt verwezen naar eerdere correspondentie op dit punt. De conclusie dat het proces naar voldoening is verlopen is per definitie subjectief.	Van juli 2020 tot juli 2021 is een uitgebreid participatieproces over de ontwikkeling van Pasgeld doorlopen met als resultaat het Schetsboek Pasgeld. Mede op basis daarvan volgde besluitvorming van de gemeenteraad over de hoofdplanstructuur en de ontwikkelrichting van Pasgeld-West en Pasgeld-Oost. De Wijde Blik is door Synchroon aangetrokken als externe partij voor de uitvoering en begeleiding van de participatie en heeft hiervoor een plan van aanpak gemaakt. Als oplegger bij het plan van aanpak heeft de gemeente Rijswijk een Nota van uitgangspunten opgesteld, bedoeld om aan de voorkant van het proces de spelregels voor participatie af te	Geen wijzigingen

		bakenen. De spelregels bestaan uit uitgangspunten en een rolbeschrijving van de betrokken partijen. Zo weten alle partijen vooraf wat er van elkaar wordt verwacht en wat de participatieruimte is. De Nota van Uitgangspunten is op 8 november 2022 vastgesteld door het college van B&W en toegestuurd naar de raad. Het traject bestond uit 3 participatie- bijeenkomsten, die in december 2022, januari 2023 en 5 april 2023 hebben plaatsgevonden. De resultaten zijn verwerkt in een uitgebreid participatieverslag, als basis voor verdere besluitvorming en planuitwerking in deze planologische procedure. Bovendien is in het planologische traject de mogelijkheid geboden om een inspraakreactie en/of zienswijze in te dienen op het plan. Gelet op het uitgebreide participatietraject door de Wijde blik in combinatie met de uitgebreide procedure van het bestemmingsplan, is geconcludeerd dat de ontwikkelaar en de gemeente alle belanghebbenden voldoende hebben gehoord. Het participatietraject is afgerond met een verslag waarmee het traject voldoende is geëvalueerd.	
	Er is gesteld dat een participatietraject niet verplicht zou zijn, dat het traject op verzoek van Synchroon is uitbesteed en dat de motie 'participatieleidraad' is aangenomen na afronding van het participatietraject. Dit ontslaat de gemeente echter niet van de verplichtingen voor een volwaardig gesprek en van zorgvuldigheid. Er is sprake van een kwalitatief onvoldoende omgevingsdialoog. Het proces en daardoor ook de weerslag van de vragen en opmerkingen in het voorontwerp is volstrekt onvoldoende. Wij verzoeken	De omvang en opzet van participatie is in principe vormvrij. Het participatieproces voor Pasgeld Oost is afgestemd tussen gemeente en ontwikkelaar en is uitgevoerd in het verlengde van de participatie i.k.v. Schetsboek Pasgeld. Naar aanleiding van het proces is een uitgebreid participatieverslag opgesteld, dat akkoord is bevonden door de gemeente. Zoals in de voorgaande beantwoording toegelicht, is het traject hiermee voldoende geëvalueerd.	Geen wijzigingen

	alsnog om een objectieve evaluatie.		
9.	Werkgroep Pasgeld en Natuurlijk Delfland (1 februari 2023)		
	U heeft aangegeven dat het opstellen van een MER niet nodig is, omdat Pasgeld-Oost buiten het Bestemmingsplan Sion- 't Haantje valt. Het plangebied valt wel binnen het Masterplan van 2010, dat als uitgangspunt voor de MER dient. Door op een later moment bestemmingsplannen te ontwikkelen en dan te verklaren dat zij buiten de MER-plicht c.q. buiten de ook door de commissie MER aanbevolen evaluatieverplichting vallen gaat ons te ver. Bovendien wordt gepleit voor een integrale aanpak van Pasgeld als een geheel. Wij zijn het niet eens met het m.e.r. beoordelingsbesluit en handhaven derhalve ons verzoek voor een MER c.q. een evaluatie/herbeoordeling van het bestemmingsplan Pasgeld Oost en de sinds 2010 opgetreden effecten, zoals wij dat ook voor het bestemmingsplan Pasgeld West hebben gevraagd.	Pasgeld-Oost maakt deel uit van het stedelijk ontwikkelingsproject RijswijkBuiten (voorheen Rijswijk-Zuid). Er is reeds een gecombineerde plan- en besluit-MER gemaakt, voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan 'Sion- 't Haantje'. Dit is het eerste ruimtelijke besluit dat voorzorg in een deel van de realisatie van RijswijkBuiten. Dit MER heeft evenwel betrekking op de gehele ontwikkeling van RijswijkBuiten. Het project is onderverdeeld in de deelgebieden Sion, 't Haantje (nu Parkrijk) en TNO/Pasgeld. Pasgeld-Oost valt binnen deelgebied TNO/Pasgeld. Omdat er al een MER is gemaakt voor RijswijkBuiten als geheel zijn de m.e.r.-verplichtingen uitgewerkt en is dus geen MER nodig voor voorliggend bestemmingsplan. Volgens dit MER werden er 850 woningen (van een totaal van 4.250 woningen) voorzien in deelgebied 'TNO/Pasgeld'. Er werd namelijk nog uitgegaan van de verhuizing van TNO. Op dit moment is niet bekend of en zo ja, wanneer TNO zal verhuizen. Voorliggend plan voorziet in 110 woningen en leidt er niet toe dat, samen met de andere deelgebieden, er meer dan 4.250 woningen worden gerealiseerd. Er is geen sprake van een zodanige wijziging van opzet en vormgeving van een project, opdat sprake is van een zelfstandig te beoordelen wijziging van een stedelijk ontwikkelingsproject. Desalniettemin is er alsnog een m.e.r.-beoordeling verricht, waaruit (eveneens) volgt dat er geen MER hoeft te worden gemaakt.	

	U wijst er nog op dat een evenwichtige toedeling van functies aan locaties behoort bij de Omgevingswet en dat in het onderhavige geval het gaat om een bestemmingsplan onder de vigoreur van de Wro. Dat mag zo zijn, maar de formule van de ‘evenwichtige toedeling van functie aan locaties’ is toch te beschouwen als een beter hanteerbare en toetsbare omschrijving van de formule van de ‘goede ruimtelijke ordening’ en zou alleen al om die reden ook nu al de uitgangspunt van uw ruimtelijk handelen mogen zijn. Bovendien is de Omgevingswet per 1 januari 2024 van kracht en kunnen we ons inziens zonder meer refereren aan deze invulling van een ‘goede ruimtelijke ordening’.	We benadrukken nogmaals dat een evenwichtige toedeling van functies aan locaties de grondslag van de Omgevingswet is voor het stellen van regels in een omgevingsplan. Het gaat hier om een bestemmingsplan, dat onder de vigoreur van de Wro in procedure is gebracht, en daarmee onder het overgangsrecht valt. Dat u van mening bent dat een andere ‘formule’ te beschouwen is als een beter hanteerbare en toetsbare omschrijving, doet hier niets aan af. In het bestemmingsplan wordt in lijn met de Wro aangetoond dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.	
	Het verdient aanbeveling, indien doorgaand verkeer over de Lange Kleiweg ontmoedigd moet worden, de Lange Kleiweg als ontsluitingsweg te zien voor Parkrijk en Pasgeld, en een knip te plaatsen op de Wateringseweg. Overwogen kan worden, met additionele verkeerskundige ingrepen, verkeer via de Lange Kleiweg en de Laan van het Haantje te ontmoedigen door te rijden naar Delft om de weg te vervolgen richting de A4. Daarbij wordt gevraagd of voldoende aandacht is voor effecten voor fietsverkeer en communicatie met bewoners en belanghebbenden. Ook wordt de suggestie gedaan om de principes uit de strategische Mobiliteitsvisie concreter uit te werken.	Op basis van de verkeersonderzoeken (2021, 2023) is gebleken dat de Lange Kleiweg geschikt is voor de ontwikkelingen, maar er zijn ook enkele (toekomstige) knelpunten geconstateerd. De gemeente onderzoekt momenteel, in een separaat traject buiten dit bestemmingsplan, hoe de diverse woon-/ en werkgebieden in en rondom Pasgeld en de Plaspoelpolder naar de toekomst toe het beste bereikbaar, leefbaar en verkeersveilig gehouden kunnen worden. Daarbij worden verschillende verkeerskundige ingrepen onderzocht en afgewogen. Daarnaast wordt vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt gekeken hoe het nieuwe wegprofiel en de routes voor langzaam verkeer op een verkeersveilige en prettige manier kunnen worden vormgegeven. De uitkomsten hiervan zijn niet noodzakelijk om het bestemmingsplan voor Pasgeld Oost vast te stellen.	

	Op grond van de verkeerskundige onderzoeken wordt weliswaar geconstateerd dat er knelpunten zijn, maar dat die nog niet van een oplossing worden voorzien. De 110 woningen en bijbehorende voorzieningen worden wel aangelegd, maar de verkeerskundige knelpunten o.a. die langs de Lange Kleiweg en vooral die op het kruispunt met Laan van 't Haantje, die nu al bestaan en worden voorzien krijgen geen oplossing. Van omwonenden zijn al veel klachten over de veiligheid voor overstekende kinderen op dit kruispunt. Vaststelling van het bestemmingsplan is ons inziens pas mogelijk als voor de knelpunten voldoende adequate oplossingen worden vastgesteld dan wel in het vooruitzicht kunnen worden gesteld.	Het besluit over een nieuwe inrichting van de Lange Kleiweg en het wel of niet knippen vindt ook niet plaats op grond van dit bestemmingsplan, omdat dit een uitvoeringsaspect betreft. Een besluit over welke verkeerskundige ingreep op de Lange Kleiweg plaatsvindt wordt te zijner tijd genomen via een verkeersbesluit. Aan een verkeersbesluit zit een uitgebreide motivering vast, met onder andere als doel het verzekeren van de veiligheid op de weg, aanrijdtijden van hulpdiensten en het beschermen van weggebruikers en passagiers. Het is een separaat besluit en wordt te zijner tijd bekend gemaakt en ter inzage gelegd.	
	Een goede ontsluiting van Rijswijk Buiten met openbaar vervoer is allerm minst een gegeven en belangrijke stakeholders hebben geen concrete plannen om kwalitatief hoogwaardig openbaar vervoer te realiseren in Rijswijk Buiten. Klopt dat? Hoe wil de gemeente komen tot een goede ontsluiting met openbaar vervoer van Pasgeld Oost? Gezien de bij hiervoor genoemde knelpunten in de (auto)mobiliteit zou mede een oplossing mogen worden verwacht van een sterke verbetering van het openbaar vervoer, dan wel van een concreet vooruitzicht op een dergelijke sterke verbetering.	De fietsafstand tot NS station Rijswijk en NS station Delft worden als relatief kort gezien. Buslijn 53 rijdt daarnaast langs het plangebied, in een rechtstreekse verbinding tussen NS station Rijswijk en NS station Delft. Het uitbreiden van de dienstregeling van deze bestaande buslijn behoort tot de mogelijkheden, ook het mogelijk maken van andere haltelocaties. Het verbeteren van het openbaar vervoer in Rijswijk in algemene zin is een doel van de gemeente, waaronder zeker een NS-halte "RijswijkBuiten". Van een onzekere ontsluiting van het gebied door bus en trein is naar ons oordeel geen sprake. Maatregelen in ov-infrastructuur en -dienstregeling vallen buiten de reikwijdte van dit bestemmingsplan. Verder is in de planregels het	

		beschikbaar stellen van deelauto's worden gewaarborgd.	
	Voor wat betreft de ontheffingsaanvraag is aangehaakt bij het Bestemmingsplan Pasgeld West en om die reden kan deze niet dienen als een ontheffingsaanvraag voor het Bestemmingsplan Pasgeld Oost. De graslanden, ruigtes en moerassige delen van Pasgeld Oost gelden immers als een onlosmakelijk onderdeel van het essentiële foerageergebied van de kolonie ransuilen in Pasgeld West. Door de bouw van 110 woningen in dat deel van het foerageergebied én de voorgenomen bouw van 500 woningen in de TNO-locatie wordt dit foerageergebied ernstig aangetast. Ons inziens dient hiertoe een nieuwe ontheffingsaanvraag te worden gestart bij de ODH als gemandateerde door de provincie Zuid-Holland. Daarbij dient eveneens rekening gehouden te worden met de inmiddels waargenomen soorten als de vrouwtjesbosuil, de steenuil, de buizerds en de overige ecologische effecten op de relatie van Pasgeld Oost met de TNO-locatie en het Slagenlandschap. Vaststelling van het bestemmingsplan is ons inziens dan ook pas mogelijk na een beslissing van de ODH.	De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling of een ontheffing op grond van het soortenbeschermingsregime in de Wet natuurbescherming (hierna: de Wnb) nodig is en zo ja, of deze vrijstelling of ontheffing kan worden verleend, komen in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wnb. De raad mag het plan echter niet vaststellen, als en voor zover hij op voorhand had moeten inzien dat het soortenbeschermingsregime in de Wnb aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat. De aangevraagde ontheffing heeft deels betrekking op Pasgeld-Oost, zoals wordt beschreven in pas. 4.9.2 van plantoelichting. Onderdeel van de ontheffing is het opstellen van een activiteitenplan waarin de ontheffingsaanvraag wordt onderbouwd en de te nemen maatregelen worden beschreven. Het bestemmingsplan biedt voldoende ruimte voor het nemen van de benodigde maatregelen. Er bestaat daarom geen aanleiding om te veronderstellen dat het soortenbeschermingsregime aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat. Overigens voorziet voorliggend plan niet in de bouw van 500 woningen op de TNO-locatie, zodat daarvoor ook geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.	
	De gemeente is van mening dat Pasgeld-Oost alleen betrekking heeft op de ontwikkellocatie zelf. Binnen welk bestemmingsplan de groenblauwe delen in de omgeving vallen doet op zichzelf niet ter zake, en staat los van de	Het Schetsboek Pasgeld, waarin de hoofdplanstructuur voor het totale gebied wordt beschouwd, en de uitwerking van de natuurwaarden door Van der Helm en TAUW zijn integraal beoordeeld. De planologische doorwerking van deze structuur vindt	

	ontwikkelingen die hier plaatsvinden. Dit antwoord achten wij niet consistent met de eerder met u afgesproken integrale benadering in dit geval van de natuurwaarden waarop ook de onderzoeken en rapportages en aanbevelingen van VanderHelm en TAUW zijn gebaseerd.	plaats door de betreffende gronden van een hiertoe passende bestemmingsregeling te voorzien. Dit heeft deels al plaatsgevonden bij Pasgeld West, waar net als de hoofdgroenstructuur in Pasgeld Oost de gronden als 'Groen' zijn bestemd. Daarmee wordt de integraliteit van deze hoofdstructuur wel degelijk planologisch vormgegeven. Binnen welke plangrenzen deze delen vallen, doet op zichzelf niet ter zake.	
	Wij stellen ten aanzien van waterberging en wateroverlast het volgende: op het moment van dit schrijven is het WHP nog niet aan het OntwerpBP toegevoegd. Het Hoogheemraadschap heeft stevige vragen heeft gesteld n.a.v. het Voorontwerp, die door u in de Nota van beantwoording maar ten dele worden beantwoord. Zo vraagt het waterschap om de Verordening afvoer hemelwater Rijswijk 2022 aan het gemeentelijk beleid toe te voegen. U antwoordt dat die wel wordt toegevoegd aan het beleidskader, maar in overleg met de ontwikkelaar niet zal worden uitgevoerd, omdat de anterieure overeenkomst al gesloten was. Het lijkt onwaarschijnlijk dat het waterschap met deze redenering akkoord kan gaan aangezien naar wij van het Hoogheemraadschap begrepen hebben maatregelen op het gebied van het watersysteem niet afhankelijk dan wel gekoppeld zijn aan het beleid op het gebied van de ruimtelijke ordening, zoals bestemmingsplannen en daarop gebaseerde anterieure overeenkomst. In elk geval dient de besluitvorming over de bouw van woningen gebaseerd te zijn op het geldende	Tussen de gemeente, ontwikkelaar en het Hoogheemraadschap van Delfland worden afspraken gemaakt over waar het toekomstige oppervlaktewatersysteem in Pasgeld-Oost (en -West) aan moet voldoen. In dat kader stelt Arcadis voor het gebied ook een waterhuishoudkundig plan (WHP) op. Hierin wordt integraal de waterhuishouding van het bredere gebied beschouwd. De inrichting van het watersysteem, daarbij te hanteren uitgangspunten en de compensatieopgave die daaruit volgt komt dan ook tot stand in samenspraak met het hoogheemraadschap. Het WHP zal ook nog met het hoogheemraadschap worden afgestemd. Het klopt dat het waterhuishoudkundig plan nog niet is toegevoegd aan het ontwerpbestemmingsplan: dit stuk is nog niet gereed. In de planregels is hiertoe een voorwaardelijke verplichting opgenomen. Zodoende kan het plan worden vastgesteld. De wateroverlast langs 't Haantje en aanleg van een sloot rondom het bedrijfsterrein valt buiten het plangebied van Pasgeld-Oost. Desondanks is uitgesloten dat er geen waterbeddend effect optreedt vanuit Pasgeld West.	

principe van 'bodem en water sturend' en dat lijkt niet het geval te zijn op het moment dat de hemelwaterafvoer niet aan de vereisten voldoet. Het onderzoek van Arcadis over de oorzaken van al bestaande wateroverlast is nog gaande. Ons inziens kan het bestemmingsplan pas worden vastgesteld als de effecten van de toepassing van (maatregelen uit) het WHP, de zekerheid over de beantwoording van de vragen van het Hoogheemraadschap op o.a. het gebied van de hemelwaterafvoer op basis van het principe 'bodem en water sturend' alsmede het onderzoek van Arcadis naar de oorzaken van de bestaande wateroverlast zijn afgerond en tot adequate oplossingen hebben geleid zodat omwonenden als belanghebbenden duidelijkheid krijgen over de oorzaken, risico's en aansprakelijkheid voor aantasting door wateroverlast van hun woningen als gevolg van de ontwikkeling.	Het genoemde gemeentelijk beleid is aanvullend op de eisen die het hoogheemraadschap stelt. Het stuk omvat geen dwingende maatregel gezien de datum van sluiting van de AOK. Deze is immers vastgesteld vóór de vaststelling van de verordening. Ontwikkelaar en gemeente gaan wel in de verdere planontwikkeling in overleg om te kijken hoe alsnog zo goed mogelijk aan dit beleid invulling kan worden gegeven, maar het vormt geen belemmering voor de vaststelling van het plan.	
Biomedical Primate Research Center (BPRC) heeft in zijn beroep bij de Raad van State over het Bestemmingsplan Pasgeld West laten weten niet akkoord te kunnen gaan met het bouwen van woningen binnen de zogenaamde geurcirkel zowel in Pasgeld West als in Pasgeld Oost. Uit uw antwoord over het industrielawaai begrijpen wij dat ODH verder onderzoek naar de verkeersaantrekkende werking en piekgeluiden noodzakelijk acht. Ons inziens is vaststelling van het bestemmingsplan door uw raad	Voor de beantwoording op deze onderdelen wordt korthedshalve verwezen naar de beantwoording onder zienswijze 5. De gemeente is in gesprek met deze partijen rondom hun belangen. Na overleg met BPRC is besloten de geur- en geluidsniveaus van BPRC vast te leggen in de milieuvergunning. Dit vindt plaats buiten dit bestemmingsplan. Voor het bestemmingsplan is geen sprake van feitelijke hinder ten aanzien van de ABC-zones (plofcirkel) rond TNO. Het is momenteel nog onduidelijk wanneer de zones formeel uit het Rarro en Bkl worden verwijderd. Het is wel	Geen wijzigingen

pas mogelijk als duidelijk is of het beroep van BPRC bij de Raad van State al dan niet slaagt en dat het door ODH gevraagde lawaai-onderzoek heeft geleid tot maatregelen voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Wij voegen hier nog aan toe dat inmiddels TNO eveneens beroep heeft aangetekend bij de Raad van State m.b.t. de zogenaamde plofcirkel. TNO wenst haar rechten in deze niet zonder meer op te geven. In het beroep wordt duidelijk dat de plofcirkel raakt aan de noordrand van de beoogde woningbouw in Pasgeld Oost. Hiervoor geldt ons inziens hetzelfde als voor het beroep van BPRC.	wenselijk dat deze formele zones spoedig komen te vervallen.	
Wat betreft veiligheid zijn de volgende punten aan de orde gesteld: a. Het is in onvoldoende mate duidelijk waarom er voor de beoordeling in West is gekozen voor de methode AVIV en QRA/Arcadis en in Oost voor KuiperCompagnons en waarom de rapportage van AVIV en QRA/Arcadis niet ook aan het Ontwerp Pasgeld Oost zijn toegevoegd. b. Ter plaatse van de leidingen kan alleen worden gebouwd als er afstemming heeft plaatsgevonden met de leidingenbeheerder, maar uit de vooroverlegreactie van de Gasunie blijkt dat dit overleg niet heeft plaatsgevonden. Welke situatie ontstaat er als in het overleg met de Gasunie wordt vastgesteld dat er wel onevenredige afbreuk gedaan wordt aan de belangen van en	In het kader van de ontwikkeling in Pasgeld-Oost is in het onderzoek van KuiperCompagnons een verantwoording van het groepsrisico opgesteld, deze beoordeling is opgenomen als bijlage. De vergelijkbare onderzoeken voor Pasgeld West niet. Het is op grond van de dubbelbestemming niet toegestaan om hoofdgebouwen of bouwwerken, anders dan ten dienste van de leiding, te realiseren. In het stedenbouwkundig plan is hier rekening mee gehouden. Er zijn ter plaatse van de leiding geen woningen geprojecteerd. De afstemming met de leidingbeheerder is een verplichting bij de aanvraag omgevingsvergunning. In dat kader kunnen ook aanvullende maatregelen verplicht worden gesteld om de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding, bijvoorbeeld bij de aanleg van verharding, te borgen. In het uiterste geval dat de belangen op enig punt	

	de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding? c. Overigens is ook hier het geconstateerde gebrek aan consistentie aan de orde, want in plaats van uw veelal gebruikelijke antwoord dat deze strook buiten de grenzen van het bestemmingsplan Pasgeld Oost valt, gaat de gemeente in dit geval wel in op de zienswijze van de Gasunie om even later weer te beargumenteren dat dit bestemmingsplan betrekking heeft op Pasgeld-Oost, en niet op Pasgeld-West (met bijbehorende verantwoording van het groepsrisico).	worden geschaad, zal het bevoegd gezag geen omgevingsvergunning verlenen. De beargumentatie in de Nota van inspraak gaat in op de gasleiding en de hiertoe ingediende zienswijze van de Gasunie, omdat deze binnen het plangebied van Pasgeld Oost is gelegen. Verder wordt het verschil qua opzet en methodiek in de EV-onderzoeken tussen Pasgeld West (Aviv/Arcadis) en Pasgeld Oost (KuiperCompagnons) geduid, op specifiek verzoek van de indiener. Het betreft hier duiding omtrent de opzet, niet de inhoud van deze rapporten. Het is niet duidelijk welke inconsistentie wordt bedoeld. Tevens voldoen zowel de onderzoeken voor Pasgeld West als Pasgeld Oost aan de wettelijk voorgeschreven rekenmethodes voor het bepalen van het groepsrisico en het plaatsgebonden risico. Eveneens is in beide rapporten de afstand van de letaliteitscontouren schriftelijk ofwel visueel opgenomen.	
	a. Ook het tracé van Warmteling (Gasunie) dient op de verbeelding te worden opgenomen, evenals de Stedin-hoogspanningsleiding naast de water- en groencompensatie en fiets- en wandelpaden. b. U antwoordt dat binnen de 100% letaliteitsgrenzen (dus binnen het gebied van 70 meter van de leiding waarbinnen bij een calamiteit 100% sterfte zal optreden) wel mag worden gebouwd. Geldt dit expliciet ook voor woningen? c. In figuur 6 QRA/Arcadis worden de 100% letaliteitsgrenzen wel aangegeven. Waarom ze niet in de verbeelding worden	De verbeelding is in een eerder stadium van bestemmingsplan afgestemd met Gasunie. Alle belanghebbende leidingen staan op kaart aangegeven. Indien sommige niet staan aangegeven komt dat omdat deze buiten het bestemmingsplangebied vallen. Zo valt de Warmteling leiding buiten de begrenzing van het bestemmingsplan. De provincie stelt overigens specifiek voor deze leiding een provinciaal plan op. De 100% letaliteitsgrens is in het rapport van KuiperCompagnons genoemd in tabel 6.1. Deze grenzen zijn standaardafstanden op basis van diameter en druk van de gasleiding. De 1% letaliteitsgrens is gelijk aan het invloedsgebied. De 100% letaliteitsgrens is 70 meter aan weerszijden van de leiding. Hierbinnen kan wel gebouwd	

	opgenomen wordt niet beargumenteerd anders dan dat het niet gebruikelijk is. d. Onze vraag, <i>Vormen de 100% letaliteitsgrenzen tevens ook de grenzen van de als groen bestemde Parkloper alhier?</i> wordt voor zover wij kunnen beoordelen niet beantwoord. e. De volgende vraag is nog niet beantwoord: In het Ontwerp Pasgeld West onderdeel Externe veiligheid wordt het volgende gesteld: "Het groepsrisico overschrijdt de oriëntatiewaarde niet, en neemt niet toe of blijft kleiner dan 10% van de oriëntatiewaarde. Zodoende kan volstaan worden met een beperkte verantwoording van het groepsrisico." In AVIV staat dit niet. In AVIV staat dat het groepsrisico 10% van de oriëntatiewaarde bedraagt. In dat geval kan toch niet worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico? f. De volgende vraag is nog niet beantwoord: In het Ontwerp Pasgeld West onderdeel Externe veiligheid staat: "In het onderzoek zijn de onderdelen waaruit deze verantwoording dient te bestaan nader beschreven." In AVIV staan de onderdelen van deze verantwoording geenszins genoemd. Kan deze verantwoording in het Ontwerp Pasgeld Oost worden opgenomen, gezien het belang voor de veiligheid i.v.m. de ligging van de woningen en de fiets- en wandelpaden?	worden. Binnen de belemmeringsstrook van 4 meter kan niet worden gebouwd, hetzelfde geldt voor PR 10⁻⁶ contouren. Binnen de 100% letaliteitsgrens mogen kwetsbare objecten gebouwd worden. Woningen zijn kwetsbare objecten. Zie art. 1.1.a. Besluit externe veiligheid inrichtingen. De belemmeringsstrook en PR 10-6 contouren dienen op de verbeelding van bestemmingsplannen te worden opgenomen, voor 100% letaliteitsgrenzen geldt dat niet. De QRA in het kader van het bestemmingsplan voor Pasgeld-West is opgesteld door AVIV. Die verantwoording houdt rekening met de aanwezige bronnen, waaronder eerder gerealiseerde leidingen waar het Arcadis rapport op ziet (leiding W-514-01 en leiding W-514-10). Nee, de relevantie van deze vraag (sub d) is ons ook niet duidelijk en leidt niet tot aanpassing van het plan. De parkloper valt ook niet in het bestemmingsplan voor Pasgeld-Oost. Dit gaat over het bestemmingsplan Pasgeld West en niet over het bestemmingsplan Pasgeld Oost. Deze vraag had bij het bestemmingsplan Pasgeld West ingediend kunnen worden. Voor dit plan is deze vraag niet relevant en tevens is voor het bestemmingsplan Pasgeld Oost een uitgebreide verantwoording opgenomen. Het wettelijk kader voor het onderzoek voor Pasgeld Oost is beschreven in het onderzoek van KuiperCompagnons. Er is geen noodzaak om resultaten van onderzoeken rondom Pasgeld West in dit bestemmingsplan op te nemen.	
--	---	---	--

4 Overzicht van de wijzigingen

Als gevolg van de zienswijzen is het vast te stellen bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan op onderdelen gewijzigd. Hierna is een overzicht gegeven van de wijzigingen.

Aanpassingen naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen en vooroverlegreacties

De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. De wijzigingen worden hierna opgesomd.

Toelichting

- Bijlage 7 'Witteveen + Bos (20 juli 2021) Geuraspecten BPRC - Planvorming Pasgeld-Oost in Rijswijk' is vervangen door een nieuw rapport, waarin de conclusies voor wat betreft aanvaardbaarheid voor woningbouw in Pasgeld Oost scherper zijn opgeschreven.

Regels

- De voorwaardelijke verplichting waterberging wordt in lijn gebracht met de formulering zoals opgenomen in het bestemmingsplan Pasgeld-West

10.5 Voorwaardelijke verplichting waterberging

1. Het bebouwen van de gronden is uitsluitend toegestaan, indien voorafgaand aan de oplevering van de bebouwing is voorzien in de aanleg en instandhouding van waterberging, waarbij voldaan moet worden aan de volgende voorwaarden:
 - a. er wordt maximaal 24.000 m² verharding gerealiseerd binnen de aanduiding 'overige zone - watercompensatie';
 - b. de waterberging kent een omvang van minimaal 3000 m² oppervlaktewater, én 327 m³ al dan niet in de vorm van oppervlaktewater;
 - c. er is sprake van een goed functionerend watersysteem vastgelegd in een waterhuishoudkundig plan;
 - d. wanneer als gevolg van een gefaseerde ontwikkeling van het gebied op enig moment redelijkerwijs (nog) niet aan de totale omvang van de waterberging kan worden voldaan, er sprake dient te zijn van een evenwicht tussen de hoeveelheid te realiseren verharding en de hoeveelheid waterberging, binnen een goed functionerend watersysteem;
2. Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het eerste lid, sub a en b onder de voorwaarde dat het belang van de waterhuishouding met betrekking tot het watersysteem, de waterkwaliteit en waterkwantiteit niet onevenredig wordt aangetast;
3. Bij het besluit op de aanvraag om omgevingsvergunning bedoeld in het tweede lid vraagt het bevoegd gezag vooraf schriftelijk advies van de waterbeheerder;
4. Het bevoegd gezag betreft het schriftelijk advies van de waterbeheerder bij het besluit op de aanvraag om omgevingsvergunning bedoeld in het tweede lid.

Verbeelding

- Geen wijzigingen

Ambtshalve wijzigingen

- Diverse wet- en regelgeving is waar nodig geactualiseerd.
- De datum en status van het plan zijn geactualiseerd.
- Deze Nota van zienswijzen is als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan gevoegd.

